

43 "וַיִּכְלוּ" היא רק עם הקב"ה ולא עם כל בני ישראל, שְׁהָרִי אִם
 44 השותפות היא גם עם כל בני ישראל, הוּהוּ לִיהוּ לְמִימְרֵי הִיא
 45 לו לומר בלשון רבים, כָּל הָאוֹמְרִים "וַיִּכְלוּ" נַעֲשִׂים שׁוֹתֵפִים
 46 כו', וְלֹא בלשון יחיד, הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף כו'
 47 וכיוון שנאמר בלשון יחיד, משמעות
 48 הדברים היא שנעשה שותף רק עם
 49 הקדוש-ברוך-הוא שהוא אחד.

50 (ב) וַיּוֹכֵן בְּהַקְדָּם הַמְבֹאָר
 51 בַּמְאֵמֵר שֶׁל הַצִּמְח צֶדֶק'
 52 (בְּאַחַד הַבִּיכְלָאָף כַּרְךְ שֶׁל מֵאֵמֵרִי
 53 חֲסִידוֹת בַּכְּתִיב־שִׁנְיָאוֹ
 54 לְאַחֲרוֹנָה מִן הַמְצַר אֶל
 55 הַמְרַחֵב בְּדֶרֶךְ כָּל הַכוּוֹנָה לַכְּתִיב־
 56 יד שֶׁהוֹבֵאוֹ מְרוֹסִיָּה)⁵, שְׁמֵבִיא
 57 מְאֵמֵר הַמְדַרְשׁ רַבְּהוּ⁶ עַל
 58 הַפְּסוּק וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 59 וְכָל צָבָאָם, כְּתִיב⁷ לְכָל תְּכָלָה
 60 רְאִיתִי קִץ (וּמֵבִיא מִמְפָּרְשֵׁי
 61 הַתְּהַלִּים⁸, שֶׁ"לְכָל תְּכָלָה"
 62 הֵינּוּ דְבַר שֵׁשׁ לוֹ הַתְּכָלָה,
 63 וְלִכְּוֹן יֵשׁ לוֹ קִץ וְסוּף, כִּי
 64 הַעוֹבְדָה יֵשׁ לוֹ הַתְּחִלָּה מִלְּמַדַּת
 65 שֶׁהוּא דְבַר מְרוּד וּמוֹגְבֵל, וְאִם כֵּן
 66 בַּהֲכֹרֵת שְׂכֵם שֵׁשׁ לוֹ הַתְּחִלָּה כִּי יֵשׁ
 67 לוֹ סוּף) אֲבָל רַחֲבָה מְצֻוֹתָךְ
 68 מְאֹד (שֶׁהַמְצֻוֹת אֵינָן לְהֵן קִץ
 69 וּגְבוּלוֹ), לְכָל יֵשׁ סִיקוּסִים
 70 גְבוּלוֹת, שְׁמַיִם וְאָרֶץ יֵשׁ לְהֵן
 71 סִיקוּסִים (שְׁזָהוּ פִירוּשׁ

1 בסיום תיאור מעשה הבריאה בששת ימי בראשית, נאמר:
 2 וַיִּכְלוּ הַסְּתִימוֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם גו'¹, וְאִתָּא מוֹבָא
 3 בַּגְּמָרָא² כָּל הַמְתַּפְּלָל בְּעַרְבֵי שַׁבַּת וְאוֹמֵר וַיִּכְלוּ כו' נַעֲשֶׂה
 4 שׁוֹתֵף לְהַקְב"ה בַּמְעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית. וְצָרִיף לְהַבִּין, דְּלִכְאוּדָה,
 5 הַיִּתְכֵן לוֹמֵר שֵׁשׁ עֲנִין שֶׁל
 6 שׁוֹתֵפּוֹת בַּמְעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית אֵין
 7 יִיתְכֵן שֶׁהָאֵדָם הַנְּכַבֵּד הַמוֹגְבֵל הוּא
 8 'שׁוֹתֵף' לְבוֹרָא, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 9 הַבְּלָתִי מוֹגְבֵל, וּבַפְּרָט שְׁאַמְתַּת
 10 עֲנִין הַשׁוֹתֵפּוֹת הוּא לֹא רַק
 11 בְּאוֹפֵן שְׁכָל שׁוֹתֵף יֵשׁ לוֹ
 12 חֵלֶק מְסוּיָם בְּדַבָּר, אֲלֵא
 13 בְּאוֹפֵן שְׁכָל נְקוּדָה וּנְקוּדָה
 14 שְׂיִכַּת לְשִׁנְיָהֶם³, שׁוֹתֵפּוֹת
 15 אֲמִיתִית הִיא לֹא שְׁלֵכֵל אַחַד
 16 מֵהַשׁוֹתֵפִים יֵשׁ חֵלֶק מְסוּיִים בְּדַבָּר
 17 וּבִשְׂאֵר הַחֲלָקִים אֵין לוֹ שׁוּם שִׁיכּוֹת
 18 וּבַעֲלוֹת אֵלָּא שְׁכָל פֵּרֵט וּפֵרֵט בְּדַבָּר
 19 שִׁיךְ לִשְׁנֵי הַשׁוֹתֵפִים בְּשׁוּוֹה וְהֵינּוּ,
 20 וּמִשְׁמַעוֹת הַדְּבָרִים בִּיהֵס לְשׁוֹתֵפּוֹת שֶׁל
 21 הָאֵדָם (הָאוֹמֵר 'וַיִּכְלוּ') בַּמְעֲשֶׂה
 22 בְּרֵאשִׁית הִיא שְׁכָכֵל נְקוּדָה
 23 וּנְקוּדָה שְׁבַמְעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית
 24 נַעֲשֶׂה אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַיְהוּדִי
 25 (הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ") שׁוֹתֵף
 26 שְׁוֹה לְהַקְב"ה וְצָרִיף לְהַבִּין אֵין
 27 זֶה יִיתְכֵן?

28 גַּם צָרִיף לְהַבִּין, דְּהֵנָּה, פִּינּוּ
 29 שְׁכָל הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" נַעֲשֶׂה
 30 שׁוֹתֵף, הָרִי מוֹבָן, שְׁכָל
 31 יִשְׂרָאֵל שְׁאוֹמְרִים "וַיִּכְלוּ"
 32 וְהֵם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁהָרִי
 33 בַּשׁוֹפְטִנִי לֹא עֲסָקִינּוּ⁴ הָרִי אֵין
 34 אֲנִי עוֹסְקִים בְּשׁוֹטִים) נַעֲשִׂים
 35 שׁוֹתֵפִים בְּבֵרִיאָה, וְאִם-כֵּן
 36 הַשׁוֹתֵפּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד
 37 מִיִּשְׂרָאֵל הִיא לֹא רַק עִם
 38 הַקְּב"ה, אֲלֵא גַּם עִם כָּל
 39 שְׂשִׁים רְבוּא שִׁשִּׁים רַבּוּת, שֶׁשׁ
 40 מֵאוֹת אֶלֶף, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵילוֹ
 41 מְשַׁמְעוֹת לְשׁוֹן רַז"ל הִיא
 42 שֶׁהַשׁוֹתֵפּוֹת שֶׁל הָאוֹמֵר

בס"ד. שבת פרשת בראשית,

מברכים החודש מרחשון (מאמר

ב), ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

1 וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם גו'¹, וְאִתָּא
 2 בַּגְּמָרָא² כָּל הַמְתַּפְּלָל בְּעַרְבֵי שַׁבַּת וְאוֹמֵר

3 וַיִּכְלוּ כו' נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף לְהַקְב"ה בַּמְעֲשֶׂה
 4 בְּרֵאשִׁית. וְצָרִיף לְהַבִּין, דְּלִכְאוּדָה, הַיִּתְכֵן לוֹמֵר
 5 שֵׁשׁ עֲנִין שֶׁל שׁוֹתֵפּוֹת בַּמְעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית,
 6 וּבַפְּרָט שְׁאַמְתַּת עֲנִין הַשׁוֹתֵפּוֹת הוּא לֹא רַק
 7 בְּאוֹפֵן שְׁכָל שׁוֹתֵף יֵשׁ לוֹ חֵלֶק מְסוּיָם בְּדַבָּר,
 8 אֲלֵא בְּאוֹפֵן שְׁכָל נְקוּדָה וּנְקוּדָה שְׂיִכַּת
 9 לְשִׁנְיָהֶם³, וְהֵינּוּ, שְׁכָכֵל נְקוּדָה וּנְקוּדָה
 10 שְׁבַמְעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית נַעֲשֶׂה אִישׁ יִשְׂרָאֵל (הָאוֹמֵר
 11 "וַיִּכְלוּ") שׁוֹתֵף שְׁוֹה לְהַקְב"ה. גַּם צָרִיף לְהַבִּין,
 12 דְּהֵנָּה, פִּינּוּן שְׁכָל הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף,
 13 הָרִי מוֹבָן, שְׁכָל יִשְׂרָאֵל שְׁאוֹמְרִים "וַיִּכְלוּ"
 14 (שְׁהָרִי בַשׁוֹפְטִנִי לֹא עֲסָקִינּוּ⁴) נַעֲשִׂים שׁוֹתֵפִים,
 15 וְאִם-כֵּן הַשׁוֹתֵפּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הִיא לֹא
 16 רַק עִם הַקְּב"ה, אֲלֵא גַּם עִם כָּל שְׂשִׁים רְבוּא בְּנֵי
 17 יִשְׂרָאֵל. וְאֵילוֹ מְשַׁמְעוֹת לְשׁוֹן רַז"ל הִיא שֶׁהַשׁוֹתֵפּוֹת שֶׁל הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" הִיא
 18 רַק עִם הַקְּב"ה, שְׁהָרִי אִם הַשׁוֹתֵפּוֹת הִיא גַּם עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 19 הוּהוּ לִיהוּ לְמִימְרֵי בַלְשׁוֹן רַבִּים, כָּל הָאוֹמְרִים "וַיִּכְלוּ" נַעֲשִׂים שׁוֹתֵפִים כו', וְלֹא
 20 בַלְשׁוֹן יְחִיד, הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף כו'.

21 (ב) וַיּוֹכֵן בְּהַקְדָּם הַמְבֹאָר בַּמְאֵמֵר שֶׁל הַצִּמְח צֶדֶק' (בְּאַחַד הַבִּיכְלָאָף שִׁנְיָאוֹ
 22 לְאַחֲרוֹנָה מִן הַמְצַר אֶל הַמְרַחֵב)⁵, שְׁמֵבִיא מְאֵמֵר הַמְדַרְשׁ רַבְּהוּ⁶
 23 עַל הַפְּסוּק וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם, כְּתִיב⁷ לְכָל תְּכָלָה רְאִיתִי קִץ
 24 (וּמֵבִיא מִמְפָּרְשֵׁי הַתְּהַלִּים⁸, שֶׁ"לְכָל תְּכָלָה" הֵינּוּ דְבַר שֵׁשׁ לוֹ הַתְּכָלָה, וְלִכְּוֹן
 25 יֵשׁ לוֹ קִץ וְסוּף) רַחֲבָה מְצֻוֹתָךְ מְאֹד (שֶׁהַמְצֻוֹת אֵינָן לְהֵן קִץ וּגְבוּלוֹ), לְכָל יֵשׁ
 26 סִיקוּסִים, שְׁמַיִם וְאָרֶץ יֵשׁ לְהֵן סִיקוּסִים (שְׁזָהוּ פִירוּשׁ "וַיִּכְלוּ", לְשׁוֹן תְּכָלָה,

(1) פרשתנו ב, א. (2) שבת קיט, ב. (3) ראה התוועדות תשנ"ב ח"א ע' 458. ע' 461. (4) ב"ק פה, א. ובכ"מ. (5) נדרפס לאח"ז באוה"ת פרשתנו ח"ג תקה, ב ואילך. (6) ב"ר רפ"י. (7) תהלים קיט, צו. (8) ראב"ע עה"פ.